

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan tiedote 8.12.2025
JULKAISUVAPAA to 11.12.2025

Hevosien hyvinvointia heikentävien varusteiden käytöstä tulisi luopua, vetoaa Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta muistuttaa, että kaikki hevosen pään alueelle painetta kohdistavat välineet aiheuttavat riskin hevosen hyvinvoinnin heikkenemiselle. Tutkimusnäytön perusteella osa varusteista aiheuttaa jopa merkittäviä riskejä. Tällaisia varusteita ovat esimerkiksi kankikuolain, crescendo-kuolain, puoltajankuolain, kieliside sekä sellaiset apuohjat, jotka sitovat hevosen päätä sen kehoon estäen hevosen luontaista liikettä.

Neuvottelukunta esittää, että järjestäytyneen hevosurheilun (raviurheilu, kouluratsastus, esteratsastus, kenttäratsastus, valjakkoajo yms.) sääntöjä tulee muuttaa siten, ettei sellaisia varusteita, jotka aiheuttavat merkittävän riskin hevosten hyvinvoinnille, saa käyttää. Samalla neuvottelukunta ehdottaa, että erilaisten kuolaimettomien suitsien käyttö sallitaan myös kilpailuissa. Sääntöjen muuttaminen etenkin kilpailuissa on tärkeää siksi, että vasta-alkajat ja harrastajat ottavat kilpailuista mallia omaan toimintaansa.

Neuvottelukunta muistuttaa, että eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023, EHL) 17 §:n mukaan eläinten hoitoon ja käsittelyyn tarkoitettujen välineiden, laitteiden ja aineiden tulee olla tarkoitukseensa sopivia, eivätkä ne saa aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua, kärsimystä tai vahingon vaaraa. Lisäksi sellaisten eläimen hoitoon, käsittelyyn, kiinniottamiseen, kuljettamiseen, tainnuttamiseen tai lopettamiseen tarkoitettujen välineiden ja laitteiden, joiden käyttö ilmeisesti aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua tai tuskaa, markkinointi, maahantuonti, valmistus, myynti, luovutus, käyttö ja hallussapito on kielletty (EHL 18 §). Lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta (1§).

Neuvottelukunta pyytää, että hevosala pikaisesti tarkastelisi ja ajantasaistaisi käytettävää välineistöä lain ja tutkimustiedon pohjalta.

Useiden varusteiden käyttöön liittyy merkittäviä hyvinvointiongelmia ja riskejä

Useiden tutkimusten mukaan esimerkiksi kankisuitsituksen, crescendo-kuolaimen, puoltajankuolaimen, kielisiteen ja apuohjien käyttöön liittyy monia hyvinvointiongelmia ja riskejä.

Kaikkien hevosten suun anatomia ei jätä riittävästi tilaa yhdelle kuolaimelle, saati kankisuitsituksessa vaadittavalle kahdelle kuolaimelle. Kun kuolain painaa kieltä, kieli ei näillä hevosilla mahdu alaleukaluiden väliseen tilaan: tällöin kielen reunat painautuvat kuolaimen ja hammasloman väliin, mistä voi seurata esimerkiksi haavaumia, kipua ja kärsimystä.

Hevosen suun kokoon nähden liian paksu kuolain aiheuttaa haittaa myös siksi, ettei hevonen välttämättä pysty sulkemaan suutaan. Hevosten suussa on erittäin herkkä tunto- ja kipuaisti, ja monet hevoset osoittavat vähemmän stressin merkkejä kuolaimettomilla suitsilla. Liian paksun kuolaimen aiheuttama kielen puristuminen myös lisää suun aukomista ja kielen työntämistä ulos suusta. Kankikuolaimen vipuvarsi yhdistettynä hevosen alaleuan alta menevään ketjuun aiheuttaa myös merkittävän riskin sille, että suun rakenteisiin kohdistuu liikaa voimaa. Kielisiteen käyttö taas aiheuttaa hevosille hyvinvointiongelmia, kuten kielen verenkierron heikentymistä, ja stressiä. (mm. Anttila 2022, Tuomola 2021, Mellor 2020, Miettinen 2015, McLean & McGreevy 2010, Bennet 2011, Cook 2019 & 2002, Lundberg 2010, Clayton & Lee 1984, Weller 2021 ym.)

Sen lisäksi, että hevosen pään luontaista liikettä rajoittavat apuohjat saattavat aiheuttaa jo sinällään hevoselle hyvinvointihaittaa, on tutkimusnäyttöä, että niitä käytetään usein liian pitkään kerrallaan tai kiristetään ne hevosen optimaalisen pään ja kaulan asennon kannalta liian kireälle (Gehlen ym. 2021). Esimerkiksi gramaaneilla on suuri potentiaali aiheuttaa hevoselle kipua ja kärsimystä sekä luontaisen käyttäytymisen ja liikkumisen estymistä ja siitä hevoselle aiheutuvaa pelkoa ja stressiä. (mm. McLean & McGreevy 2010)

Kudosvauriot ja hevosen ilmentämät kivun ja pelon merkit tulisi tunnistaa

Neuvottelukunta pitää tärkeänä, että hevosurheilukilpailuja järjestettäessä tunnistetaan, että erilaiset kudosvauriot sekä hevosen ilmentämät kivun ja pelon merkit ovat merkkejä siitä, että hevosen hyvinvointiin vaikutetaan kielteisesti. Välineiden, kuten turpahihnan, ei tulisi estää hevosta osoittamasta epämukavuutta, stressiä tai muita kielteisiä tuntemuksia. Myöskään hevosten normaalia käyttäytymistä, kuten hevosen haukottelua ja huulten nuolemista, ei tulisi estää varusteita käyttämällä.

Myös hevosurheilukilpailujen arviointikriteerejä tulisi tarkastella kriittisesti hevosten hyvinvoinnin kannalta: esimerkiksi näkyvästä ohjaspaineen hellittämisestä kouluratsastuskilpailussa tulisi palkita, ei rangaista. Kilpailutilanteessa apuna voitaisiin käyttää myös esimerkiksi videokuvaa ja tekoälyä (Wilkins ym. 2025). Tällöin mahdollisiin hyvinvointia heikentäviin tilanteisiin olisi nykyistä helpompaa puuttua heti kilpailutilanteessa.

Helsingissä 8.12.2025

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan puolesta

Laura Hänninen

Kati Tuomola

Lisätietoja:

Puheenjohtaja Laura Hänninen, laura.hanninen@helsinki.fi, puh. 050 4151180

Neuvottelukunnan hevostyöryhmä, Kati Tuomola, kati.tuomola@heppalaakari.fi, puh. 044 5222660

Lähteitä:

- Anttila, M, Raekallio, M, Valros, A, 2022. Oral Dimensions Related to Bit Size in Adult Horses and Ponies. *Front. Vet. Sci.* 0, 576. <https://doi.org/10.3389/FVETS.2022.879048>
- Bennett DG. Bits, bridles and accessories. Teoksessa: Easley J, Dixon PM, Schumacher J (toim.). *Equine dentistry*. 3. p. Saunders Elsevier. 2011:26-42
- Carroll, S.L.; Sykes, B.W.; Mills, P.C. Moving toward Fear-Free Husbandry and Veterinary Care for Horses. *Animals* 2022, 12, 2907. <https://doi.org/10.3390/ani12212907>
- Cook WR. Bit-induced asphyxia in the horse: Elevation and dorsal displacement of the soft palate at exercise. *J of Equine Vet Science*. 2002, 22:7-14
- Cook, WR, Strasser, H., 2003. Metal in the Mouth - The Abusive Effects of Bitted Bridles. USA.
- Cook, W.R., Kibler, M., 2019. Behavioural assessment of pain in 66 horses, with and without a bit. *Equine Vet. Educ.* 31, 551–560. <https://doi.org/10.1111/eve.12916>
- Clayton HM, Lee R. A fluoroscopic study of the position and action of the jointed snaffle bit in the horse's mouth. *J Equine Vet Science*. 1984, 4 (5):193–196
- FEI Code of conduct for the welfare of the horse.
<https://inside.fei.org/sites/default/files/FEI%20Code%20of%20Conduct%20for%20the%20Welfare%20of%20the%20Horse.pdf>
- Gehlen, H, Puhlmann, J, Merle R, & Töne-Reineke, C, 2021. Evaluating Horse Owner Expertise and Professional Use of Auxiliary Reins during Horse Riding. *Animals* 2021, 11(7), 2146; <https://doi.org/10.3390/ani11072146>
- Lundberg T. Bett- och munproblem hos häst. Veterinärprogrammet, examensarbete för kandidatexamen. Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, Uppsala. 2010:1-13.
- Mellor, D. J. (2020). Mouth Pain in Horses: Physiological Foundations, Behavioural Indices, Welfare Implications, and a Suggested Solution. *Animals* 10, 572. doi:10.3390/ani10040572.
- McLean AN, McGreevy PD. Horse-training techniques that may defy the principles of learning theory and compromise welfare. *J Vet Behaviour*. 2010, 5:187-195.
- Miettinen M. Kuolaimen ja turpahihnan valinnan, sovituksen ja käytön merkitys ratsuhevoson suun terveydelle. Helsingin yliopisto, 2015. <http://hdl.handle.net/10138/154459>
- Tuomola, K., Mäki-Kihniä, N., Valros, A., Mykkänen, A., Kujala-Wirth, M., 2021. Risk factors for bit-related lesions in Finnish trotting horses. *Equine Vet. J.* 53, 1132–1140. <https://doi.org/10.1111/evj.13401>
- Uldahl M, Clayton HM. Lesions associated with the use of bits, nosebands, spurs and whips in Danish competition horses. *Equine Vet J.* 2019 Mar;51(2):154-162. doi: 10.1111/evj.12827. Epub 2018 Mar 23. PMID: 29502345.
- Weller D, Franklin S, White P, Shea G, Fenner K, Wilson B, Wilkins C, McGreevy P. The Reported Use of Tongue-Ties and Nosebands in Thoroughbred and Standardbred Horse Racing—A Pilot Study. *Animals*. 2021; 11(3):622. <https://doi.org/10.3390/ani11030622>
- Wilkins, C, McGreevy P, Henshall C, Mellor D, Tuomola, K, Parelus Johannessen C, Lykins A. Welfare in Dressage: The visual and scientific evidence. 22.4.2025. <https://www.youtube.com/watch?v=W6OgVEC4i28>